

Asia: VN/31563/2024

Tekijänoikeuksiin liittyvät avoimet tietolähteet

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko toimialallanne tiedossa olevia avoimia tietolähteitä, jotka tulisi lisätä *Tekijänoikeuksiin liittyvät avoimet tietolähteet* asiakirjaan? Jos kyllä, liittääkö vastaukseen mahdolliset linkit.

Kuvasto julkaisee sivuillaan yhteishallinnointilain edellyttämän avoimuusraportin vuosittain.

Avoimuusraportti pitää sisällään mm. tietoa kerätyistä ja maksetuista tekijänoikeuskorvauksista visuaalisten taiteiden tapauksessa.

2. Onko toimialallanne esimerkkejä hyvistä käytännöistä avoimen tekijänoikeustiedon hyödyntämisestä?

Tilastoitua tekijänoikeustietoa hyödynnetään mm. toimintaympäristöä koskevien analyysien pohjana, kuvataidealaa koskevissa selvityksissä sekä edunvalvonnassa ja vaikuttamistyössä.

Taulukko sisältää lähteitä vapaasti saatavilla olevista tekijänoikeuteen liittyvistä tilastoista. Tilastot voivat koskea esim. teosten käyttötietoja, piratismiä, teosten myyntiä tai jakelua.

3) Onko toimialallanne mahdollisuuksia avata ja julkaista lisää tilastoja avoimeen käyttöön?

Kyllä. Jos kyllä, niin mitä tilastoja? [Uutisoimme Kuvaston laatimista tai teettämistä selvityksistä Kuvaston nettisivuilla: kuvasto.fi/ajankohtaista]

Taulukko sisältää tietoa tekijöistä, teoksista tai käyttöoikeuksista koskevista lähteistä Suomessa ja kansainvälisesti.

4. Voiko toimialallanne avata lisää tekijänoikeustietoa (esim. ISWC, ISRC-koodit) avoimeen käyttöön?

Kyllä. Jos kyllä, niin mitä tekijänoikeustietoa? [Excelin "Avoin tekijänoikeustieto" -alla EU-tason/kansainvälisten tietolähteiden joukkoon voi lisätä Kuvaston kattojärjestön European Visual Artists EVA sivuston, jolla julkaistaan Euroopassa toteutettuja, visuaalisia taiteita koskevia selvityksiä ja tutkimuksia: <https://www.evartists.org>. EVA toimii Brysselissä ja edustaa eurooppalaisia, visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestöjä. Avoin tekijänoikeustieto -välilehdessä listataan myös alustoja, kuten Finna, joiden kohdalla jää epäselväksi, mitä tekijänoikeustietoa alustat tarjoavat. Monet niistä tarjoavat kyllä tekijänoikeudella suojattua tai tekijänoikeudesta vapaita aineistoja, mutta kyse ei ole silloin "tekijänoikeustiedosta". Nämä alustat olisi hyvä sijoittaa joko

Avoimet sisällöt -kategoriaan tai määritellä tarkemmin ”Avoin tekijänoikeustieto”. Avointa tekijänoikeustietoa tarjoaa IPR University Center, joka tarjoaa sekä tutkittua tietoa että koulutusta aineettomista oikeuksista. <https://ipruc.fi>]

Taulukko sisältää lähteitä aineistoihin, joita saa käyttää vapaasti tai CC-lisensseillä.

5. Voisiko muitakin sisältöjä avata vapaasti käytettäväksi?

Ei. Jos ei, niin mistä tämä johtuu? [Taulukon ”Avoimet sisällöt”-välilehden palveluissa listataan mm. Finna, jonka yhteydessä maininta ”kaikki sisältö; täysin vapaata” on epätarkka ja harhaanjohtava. Kansalaisilla on vapaa pääsy Finnaan – ja muille vastaaville alustoille – ja aineistoihin on mahdollista vapaasti tutustua, mutta kaikki Finnassa oleva sisältö ei ole vapaasti käytettävissä (eli yleisön saataville saatettavissa), ellei kyse ole rajoitussäännösten nojalla tapahtuvasta teosten käytöstä. Taideteosten tapauksessa Finnassa on toisin sanoen sekä tekijänoikeudesta vapaita teoksia että tekijänoikeuden suojaamaa taidetta, jonka yleisölle välittämiseen on saatu lupa joko Kuvastolta tai oikeudenhaltijalta. Avoimet sisällöt -ilmaisun kanssa tulee olla siksi tarkka, jotta ei synny väärinkäsitystä, että kaikki palveluissa julkaistut aineistot olisivat vapaasti esim. kansalaisten jaettavissa tai käytettävissä.]

6. Muita huomioita Tekijänoikeuksiin liittyvät avoimet tietolähteet asiakirjaan?

Yleisesti ottaen taulukon ”Avoimet sisällöt” on harhaanjohtava, mikäli tarkoituksena on antaa kuva palveluista, joilla olevat sisällöt ovat kansalaisten vapaasti hyödynnettävissä. Moni exceliin listattu alusta tai palvelu sisältää sekä tekijänoikeudesta vapaita että tekijänoikeudella suojattua sisältöä. Kansalaisilla on vapaa pääsy suojan piirissä olevien sisältöjen pariin pääasiassa sen seurauksena, että tekijänoikeudella suojatut sisällöt on lisensoitu joko tekijänoikeusjärjestön tai oikeudenhaltijoiden toimesta.

Kansallisgallerian yhteydessä mainitaan Alusta.art, mutta myös Kansallisgallerian kokoelmasivustolla on tekijänoikeudesta vapaita taideteoksia ja sisältöä, joita kansalaiset saavat myös vapaasti käyttää. Edelleen jää kuitenkin epäselväksi, millä tavoin molemmat alustat liittyvät tekijänoikeuksiin liittyviin avoimiin tietolähteisiin.

Avoimet oppimateriaalien tapauksessa WIPO:n sivusto tarjoaa koulutusaineistoa aineettomista oikeuksista: <https://www.wipo.int/about-ip/en/index.html#training>.

Nilsson Tommi
Kuvasto ry